

Aan het College van Gedeputeerde Staten
Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 6 februari 2022

Schriftelijke vragen inzake situatie steenfabriek Douveren/Nefrex in Eyselshoven

Geacht College,

Naar aanleiding van de publicatie in de Limburger met als titel 'Steenfabriek stilgelegd vanwege ernstig gevaar medewerkers: vragen over dubbelrol provincie' d.d. 5-2 jl. heeft de SP de volgende vragen:

1. Hoe is het mogelijk dat de provincie, via het Limburgs Energie Fonds (LEF) de belangrijkste financier van de steenfabriek, van journalisten moet vernemen dat de Arbeidsinspectie maanden geleden al naar alle waarschijnlijkheid kankerverwekkend kwartsstof op het fabrieksterrein heeft aangetroffen?
En hoe gaat het college dit in de toekomst voorkomen?
2. In de publicatie lezen we dat de provincie benadrukt alleen te gaan over naleving van het contract en de randvoorwaarden waarop de financiering is gebaseerd, maar niet over de arbeidsomstandigheden bij het bedrijf, omdat dat de taak van de Arbeidsinspectie is. Deelt het college de mening van de SP dat wanneer je als grootste financier, met publiek geld, investeert in een 'duurzaam' bedrijf, je je ervan moet overtuigen dat ook op een duurzame manier met de medewerkers wordt omgegaan en ze onder deugdelijke omstandigheden kunnen werken in plaats van dit louter aan de Arbeidsinspectie over te laten? Zo nee, waarom deelt het college die mening niet?
3. In de publicatie wordt gesproken over een deelname van de Provincie in de steenfabriek medio 2018 via een lening van het LEF, groot 4,7 mln euro en een aanvullende lening van 2 mln euro in juni 2020, totaal 6,7 mln.
In de Mededeling Portefeuillehouder (MP) d.d. 10-6-2020 van dhr. Koopmans, met kenmerk 2020/22734 wordt gesproken van een eerdere financiering van 4,8 mln euro en een nieuwe lening van 1,98 mln euro, totaal 6,78 mln.
Hoeveel is er exact door het LEF geleend aan de steenfabriek? En op grond van welke doelstellingen uit het LEF/provincie past deze financiering aan deze steenfabriek?
Is het mogelijk een overzicht te krijgen van de organisaties aan wie welke leningen vanuit het LEF zijn verstrekt en op basis van welke doelstellingen? Zo nee, waarom niet?
4. In de publicatie wordt aangegeven dat het LIOF, die in 2018 voor 2,5 ton (30%) aandelen kocht in de steenfabriek en een lening van 7,5 ton verstrekte, na het faillissement van de steenfabriek medio 2020, bij de doorstart van de steenfabriek, in tegenstelling tot de provincie, afhaakte en dat er tussen het LIOF en het LEF wrevel is ontstaan over de afwikkeling van het faillissement. In de bij vraag 4 genoemde MP wordt aangegeven dat Het LEF en het LIOF een andere visie hadden op de doorstart en vervolfinanciering. Kan het college nader toelichten wat dat verschil in visie was?

5. In de publicatie wordt aangegeven dat vóór het verstrekken van de aanvullende lening aan de steenfabriek in juni 2020 t.b.v. de doorstart, aan het Ingenieurs- en adviesbureau Ingenia is gevraagd in kaart te brengen hoeveel geld er nodig is om de fabriek rendabel, schoon en veilig te maken en lezen we dat dit rapport door de provincie geheim is verklaard maar dat het in bezit is van De Limburger.

Daar het rapport niet meer geheim is, verzoekt de SP om de geheimhouding op te heffen. Is het college hiertoe bereid? Zo nee, waarom niet?

6. We begrijpen dat er in dit rapport van Ingenia melding wordt gemaakt van stofvorming 'overal in het gebouw', die 'een mogelijk risico kan vormen voor de medewerkers' en dat er voor verbetering van het binnenklimaat 75.000 euro begroot is en voor de veiligheid van machines 1 ton. In totaal is er ruim 6 ton nodig voor 'Arbo en veiligheid'. Ingenia constateert ook dat emissie-eisen in de vergunningen ontbreken maar dat er, volgens de steenfabriek zelf, 'sprake is van een gedoogsituatie'.

Klopt deze informatie?

Zo ja, hoe kan het dat de steenfabriek in oktober 2021 na inspectie, n.a.v. klachten van werknemers, per direct wordt gesloten vanwege stofvorming en onveilige situaties voor werknemers als de in 2020 toegekende aanvullende lening van het LEF deels was bedoeld voor het oplossen van de onveilige situatie voor de werknemers?

Waarom ontbreken de emissie-eisen in de vergunning en is er sprake van een gedoogsituatie, zoals de steenfabriek in het artikel aangeeft?

Kan het college garanderen dat de fabriek die sinds november 2021 weer open is, voor de werknemers 100% veilig is? Zo nee, wat gaat het college doen om die garantie voor nu en in de toekomst wel te geven?

7. We begrijpen uit de publicatie dat de eigenaar van de steenfabriek, bezwaar heeft gemaakt tegen sluiting van de fabriek m.n. vanwege het feit dat er volgens de inspectie sprake zou zijn van respirabel (kwarts) stof, hetgeen de eigenaar ontkent. En dat de directeur van het TCKI aangeeft dat de eigenaar vanwege een nieuw productieproces zelf a.d.h.v. stofmetingen moet bewijzen dat er geen sprake is van respiral (kwarts) stof. Heet de steenfabriek deze stofmetingen aangeleverd bij de provincie? Zo ja, wat blijkt hieruit? Zo nee, waarom niet?

8. Uit de publicatie begrijpen we dat op vraag van de onderzoekers van de krant bij het RUD Zuid-Limburg is aangegeven dat er in 10 jaar 25 klachten zijn binnengekomen over de steenfabriek m.n. over stof en dat er sinds 2013 12 controles zijn uitgevoerd hetgeen heeft geleid tot een overtreding.

Een in de publicatie genoemde omwonende, die volgens een wob procedure, alle controlerapporten vanaf 2018 heeft opgevraagd, geeft echter aan dat uit deze rapporten blijkt dat er in die jaren 10 overtredingen zijn geconstateerd en deze pas 2 jaar later, na het dreigen met sancties, zijn opgelost.

Hoe kan het dat hetgeen de RUD Zuid-Limburg communiceert naar de pers niet overeenkomt met hetgeen blijkt uit de controlerapporten?

Kan het college een overzicht geven van welke controles wanneer door de RUD zijn uitgevoerd, tot welke overtredingen dit heeft geleid en hoe en wanneer deze zijn afgehandeld? Zo nee, waarom niet?

Is het mogelijk om de inhoud van de wob-verzoeken te ontvangen? Zo nee, waarom niet?

9. We begrijpen verder uit de publicatie dat er sinds de 2^e helft van 2021 door de RUD 7 visuele controles zijn uitgevoerd gericht op stofemissie en men geen aanleiding heeft gezien om

metingen uit te voeren. Hoe verhoudt dit zich tot het feit dat de fabriek in oktober 2021 per direct wordt gesloten o.a. vanwege het stof?

10. Ook geeft de in de publicatie genoemde omwonende aan dat hij sinds 2015 25 klachten heeft ingediend over stofvorming, aanwezigheid van te veel grondstoffen en het ontbreken van een ovenkeuring.

Kan het college een overzicht geven van alle klachten die sinds 2015 bij de RUD zijn binnengekomen over de steenfabriek, de aard van de klachten en hoe deze zijn afgehandeld?

Zo nee, waarom niet?

11. We begrijpen uit de publicatie dat er in september 2021 een anonieme tip bij de provincie is binnengekomen over misstanden op het fabrieksterrein, waarbij sprake was te hoge uitstoot gevaarlijke stoffen, te veel opslag van grondstoffen en het ontbreken van een schoorsteen, maar dat het RUD hiervoor na een inspectie onvoldoende bewijs heeft gevonden.

Waarbij o.a. als argument is aangegeven dat de fabriek zich nog in een proeffase bevindt en nog niet kan worden vastgesteld dat er stoffen naar de lucht worden geëmitteerd.

Waarom bevindt de fabriek zich nog in een proeffase als deze al sinds 2019 produceert?

Hoe kan het dat de RUD in september 2021 geen misstanden constateert en de fabriek een maand later wordt gesloten?

12. We begrijpen uit de publicatie dat de Inspectie voor de Leefomgeving en Transport (ITL), die samen met de Arbeidsinspectie, het Waterschap en de Milieupolitie op 22-10-21 een inspectie heeft uitgevoerd bij de steenfabriek hetgeen heeft geleid tot sluiting, al enkele maanden bezig is met onderzoek naar de steenfabriek, dat er documenten zijn opgevraagd, dat ze monsters hebben genomen van de stoffen op het fabrieksterrein en dat er sprake zou zijn van een strafrechtelijk onderzoek, waar de provincie en ITL echter geen mededelingen over doen vanwege de Wet politiegegevens. Maar dat ITL medio december heeft aangegeven dat er na een aantal controles geen aanleiding is voor nader onderzoek.

Kan het college aangeven of er wel of niet sprake is of is geweest van een strafrechtelijk onderzoek naar de steenfabriek? En zo ja, waarop richt dit strafrechtelijk onderzoek zich en wat is de status?

13. Er passeren in de publicatie verschillende stichtingen en bv's de revue. Zo worden naast de steenfabriek Douveren/Nefrex, de stichting Parkmanagement Wolfsberg 75 (SPW), zijnde de vergunninghouder, genoemd, terwijl op de site van de RUD Wormdal Vastgoed b.v. wordt vermeld. En is er sprake van nog een bedrijf op het terrein, Charlemagne b.v., dat van dezelfde eigenaar is als de steenfabriek. Ook wordt gesproken over Dutch Circular Initiatives (DCI), het moederbedrijf van de steenfabriek waar het LEF formeel de lening aan heeft verstrekt en waar een in de publicatie genoemde bestuurder van DCI tevens bestuurder was bij SPW namens het LEF, die beide functies in november 2021 heeft neergelegd.

Kan het college een overzicht geven van alle bij de steenfabriek betrokken b.v.'s en stichtingen, de eigendomsverhoudingen en hun relatie tot elkaar?

Wie is de huidige bestuurder die namens het LEF in het bestuur van SPW zit?

Hoe is overlegstructuur tussen LEF en SPW geregeld en waar liggen welke bevoegdheden?

14. Welke checks & balances zijn er door de Provincie ingesteld om als grootste geldschietter vinger aan de pols te houden bij de steenfabriek en misstanden te voorkomen?

15. Uit de bij vraag 4 genoemde MP maken we op dat er voor het verstrekken van de aanvullende lening in juni 2020 aan de steenfabriek de volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:
Tijdens de looptijd van het project (20 jaar) realiseert Steenfabriek Douveren op basis van het huidige scenario een bijdrage aan de vermindering van afval/circulaire economie met 320.764 ton.
Tijdens de looptijd van het project (20 jaar) realiseert Steenfabriek Douveren op basis van het huidige scenario een bijdrage aan de vermindering van CO2 uitstoot met 9104 ton.
Tijdens de looptijd van het project (20 jaar) realiseert Steenfabriek Douveren op basis van het huidige scenario een bijdrage aan de werkgelegenheid in of voor Limburg van 240 manjaren/FTE.
Kan het college aangeven hoe de steenfabriek sinds het verstrekken van de lening in juni 2020 op deze uitgangspunten scoort?
Welk perspectief ziet het College voor de fabriek en haar medewerkers?
16. We begrijpen uit de publicatie dat de provincie benadrukt geen invloed te hebben op de bedrijfsvoering van de steenfabriek, hetgeen wordt tegengesproken door de bij vraag 13 genoemde oud bestuurder. Hij geeft aan dat er iedere 2 weken overleg was met het LEF in en er regelmatig is gesproken over o.a. hoeveelheid grondstoffen omdat de steenfabriek vaak tegen de maximum capaciteit aanzat, over giftige stoffen en over afspraken met de arbeidsinspectie m.b.t. stof. Hoe verhoudt dit zich tot de uitspraak dat de provincie geen invloed op de bedrijfsvoering heeft?
17. Hoe vult de provincie in dit dossier de rol van geldschieter, vergunningverlener en toezichthouder in en op welke wijze heeft de provincie (de schijn van) belangenverstremgeling proberen te voorkomen?
We begrijpen uit de publicatie dat de journalisten de provincie hebben verzocht om een gesprek hierover maar dat de provincie dit niet gehonoreerd heeft.
Klopt dit? En zo ja, waarom niet?
18. Is over dit dossier bij het door dhr. Remkes ingestelde Meldpunt Integriteit een melding binnengekomen? En zo ja is deze melding door de onderzoekers van het rapport 'Engelen bestaan niet' gekwalificeerd als een in het onderzoek mee te nemen melding? En zo ja, hoe is deze melding afgehandeld?
19. In de publicatie geeft de tot eind 2020 mede-eigenaar van de steenfabriek en compagnon van de eigenaar, aan dat hij niet te spreken is over de gang van zaken rond de fabriek.

„Het bedrijf, eigenlijk gewoon een afvalverbrander vanwege de grondstoffen, voldoet structureel niet aan de geldende wet- en regelgeving op milieugebied. Ze hebben geen rookgasreiniger, zoals elke vergelijkbare fabriek in Nederland die wél heeft. Er is geen schoorsteen, het is gewoon een buis door de muur die alles zó de lucht in blaast. De waterafvoer en de arbo-omstandigheden zijn ook bar slecht te noemen.

Alles is al lang bekend, het staat ook in dat Ingenia-rapport. Maar de eerste versie daarvan is afgezwakt om het langs Gedeputeerde Staten te krijgen”, aldus Coumans.

„De RUD zou dit moeten weten maar laat het bedrijf met rust, ik heb geen idee waarom. Het LEF weet dat en doet niks”. „Dat het LEF geen invloed heeft op de bedrijfsvoering is onzin”, „Indirect zit het LEF gewoon op de bestuurdersstoel, zij kunnen alles bepalen. Maar je kunt nooit objectief oordelen als je er zelf met de centen in zit. En ik denk dat niemand de zaak

beëindigt, omdat er niks te halen valt. De gebouwen zijn niks waard en alleen al het afvoeren van al het afval kost, schat ik, zo'n 4 miljoen euro."

Wat is de reactie van het College op deze uitspraken?

Marc van Caldenberg,
SP